

**Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Любешівський технічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»**



**Методичні рекомендації для виконання семінарських робіт з
дисципліни
«Основи правознавства»**

для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший
бакалавр
Галузь знань 13 Механічна інженерія
Спеціальність 133 Галузеве машинобудування

УДК
М

До друку

Голова методичної ради ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ»

_____ Герасимик-Чернова Т.П.

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій
коледжу

Бібліотекар _____ М.М. Демих

Затверджено методичною радою ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ»

протокол № _____ від «_____» _____ 2023 р.

Рекомендовано до видання на засіданні циклової методичної комісії викладачів
соціально-гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та Захисту України

протокол № _____ від «_____» _____ 2023р.

Голова циклової (методичної) комісії _____ Кравчик Л.М.

Укладач: _____ Р.М. Мельник, викладач І категорії

Рецензент: _____

Відповідальний за випуск: _____ Кузьмич Т.П., методист

Методичні рекомендації для виконання семінарських робіт з дисципліни
«Основи правознавства» [Текст]: метод. видання для здобувачів освіти
освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузь знань 13
механічна інженерія. 133 Галузеве машинобудування денної форми навчання /
уклад. Р.М. Мельник. – Любешів: ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ», 2023 – 31
с.

Методичне видання складене відповідно до діючої програми курсу «Основи
правознавства» з метою вивчення та засвоєння основних розділів дисципліни,
містить контрольні питання до кожної з тем та перелік рекомендованої
літератури.

©Мельник Р.М., 2023

ЗМІСТ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	4
ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	5
Семінар 1	5
Семінар 2	7
Семінар 3	8
Семінар 4	9
Семінар 5	10
Семінар 6	11
ЛІТЕРАТУРА.....	12

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Методичні рекомендації розроблені з метою полегшення підготовки здобувачів освіти до семінарських занять, наближення їх до реальних умов застосування теоретичних знань, поглиблення теоретичних знань, отримання вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, швидкого орієнтування у ситуації та знаходження шляхів вирішення проблемних питань.

У методичних рекомендаціях висвітлено теоретичні питання галузі права, питання для обговорення, описано методику розв'язання типових практичних задач та надано їх зміст. До методичних рекомендацій додано перелік нормативно-правових актів для самостійного опрацювання та обговорення на практичних заняттях. Методичні рекомендації орієнтовано на активізацію виконавчого етапу навчальної діяльності здобувачів освіти.

Семінарські заняття, на яких розглядаються найважливіші питання навчальної дисципліни «Основи правознавства», призначені допомогти здобувачам освіти засвоїти навчальний матеріал; поглибити, узагальнити та систематизувати знання. Їх мета – сприяти здобувачам освіти вільно орієнтуватися в різних галузях права, що постійно оновлюються, набути необхідні навички самостійного вивчення законів та інших нормативно-правових актів.

Практичні заняття, як одна з форм контролю за самостійним опрацюванням навчального матеріалу, виховують у здобувачів освіти уміння застосовувати норми чинного законодавства при вирішенні конкретних справ. Під час їх проведення освітлюються теоретичні питання, вирішуються завдання, перевіряються виконання домашніх завдань та засвоєння певних понять. Рівень засвоєння навчального матеріалу оцінюється викладачем. У випадку незадовільної відповіді або пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний індивідуально відпрацювати відповідну тему.

Семінарські заняття спрямовані на всебічне опрацювання лекційного матеріалу та питань, що рекомендовані здобувачам освіти до самостійного вивчення. На семінарських заняттях передбачається: розвивати особистий інтерес здобувачів освіти до поглиблення їх знань в предметі, що вивчається; сприяти формуванню незалежних думок; орієнтувати їх на засвоєння навичок самоорганізації та розвивати ініціативність; навчати здобувачів освіти аналізувати і оцінювати свою і чужу роботу. Мета семінарських занять полягає у засвоєнні головних теоретичних положень і відпрацюванні навичок практичного застосування норм аграрного та екологічного права та законодавства з питань харчування і торгівлі, що виникають на практиці.

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1

Тема: Основи теорії держави і права

Питання для обговорення

1. Поняття держави, її ознаки та функції. Основні теорії походження держави.
2. Класифікація держав залежно від форм державного правління, державного устрою, типів державних режимів.
3. Поняття, ознаки та функції права.
4. Джерела права.
5. Норми права: поняття, структура, класифікація.
6. Система права: поняття та структура.
7. Поняття законодавства та його системи. Систематизація законодавства.
8. Поняття та види юридичної відповідальності. Поняття, види та склад правопорушення.

Методичні рекомендації

В процесі вивчення теми здобувач освіти повинен звертати увагу на засвоєння основних понять про державно-правові явища. Опрацювання цієї теми на належному теоретичному рівні обумовить розуміння наступних тем курсу “Основи правознавства”.

Необхідно пам'ятати, що поняття права можна розглядати з різних точок зору, тому існують різноманітні теорії щодо визначення поняття права та держави, а також їхнього походження. Здобувач освіти має орієнтуватись в суті основних теорій про державу та право і знати вчених, що розробляли їх. При опрацюванні питання щодо джерел права, слід також звернути увагу на існування різних видів джерел в національній правовій системі.

Контрольні питання

1. Які теорії походження держави і права вам відомі?
2. Назвіть основні функції держави?
3. Які з існуючих джерел права притаманні національній системі права?
4. Яке джерело права є найпоширенішим у континентальній (романо-германській) правовій системі?
5. Як співвідносяться між собою система права та система законодавства?
6. Скільки елементів входять до структури правової норми?

7. Що є підставою для притягнення до юридичної відповідальності?
8. За якими критеріями можна класифікувати норми права?

Теми рефератів

1. Основні теорії походження держави та права.
2. Види правових систем.
3. Правопорушення як підстава юридичної відповідальності.
4. Нормативно-правовий акт як джерело права.
5. Міжнародний договір як джерело права України.
6. Правова держава.
7. Правове регулювання законодавчого процесу в Україні.

Семінар 2

Тема: Основи конституційного права

Питання для обговорення

1. Поняття, предмет та система конституційного права.
2. Джерела конституційного права.
3. Конституція України – основний закон держави.
4. Правовий статус особи. Єдність та відмінність понять “людина”, “особа”, “громадянин”.
5. Конституційні права, свободи та обов’язки людини і громадянина.
6. Правове регулювання питань громадянства в Україні.
7. Поняття та форми здійснення народного суверенітету. Безпосередня і представницька демократія.
8. Конституційний принцип поділу державної влади. Система органів державної влади за Конституцією України.
9. Законодавчий процес.

Методичні рекомендації

Конституційне право України є фундаментальною галуззю правової системи держави. Без розуміння основних понять та категорій цієї галузі права неможливе вивчення інших галузей. При засвоєнні теми необхідно приділити особливу увагу такому інституту конституційного права, як правовий статус

особи. Цей інститут включає норми, що регулюють конституційні відносини у галузі основних прав та свобод людини та громадянина, гарантії їх захисту та закріплює основні обов'язки особи.

Контрольні питання

1. Що означає поняття “правовий статус особи”?
2. Які повноваження Конституційного суду України?
3. Наведіть приклади особистих прав громадян України?
4. Які конституційні обов'язки громадян України закріплені Конституцією України?
5. Які існують підстави для набуття громадянства України?

Теми рефератів

1. Основні права і свободи людини і громадянина.
2. Особисті права громадян України.
3. Соціально-економічні права громадян України.
4. Культурні права громадян України.
5. Механізми захисту прав і свобод громадян України.
6. Інститут Уповноваженого ВР України з прав людини.
7. Правовий статус Конституційного суду України.
8. Правове регулювання громадянства.
9. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
10. Правовий статус біженців.
11. Виконавча влада в Україні.

Семінар 3

Тема: Основи адміністративного права

Питання для обговорення

1. Поняття, предмет і система адміністративного права.
2. Джерела адміністративного права: поняття та види.
3. Державне управління: поняття, риси, форми та методи.
4. Державна служба в Україні. Правовий статус державних службовців.
5. Адміністративна відповідальність: поняття і особливості.
6. Поняття, ознаки і склад адміністративного проступку.
7. Адміністративні стягнення: поняття і види.

Методичні рекомендації

При вивченні теми здобувачі освіти повинні звернути увагу на систему, джерела та суб'єкти даної галузі права. Ключовим поняттям при розгляді теми є поняття державного управління. Здобувачі освіти повинні засвоїти поняття державного управління, його риси, форми та методи. Слід звернути увагу на правовий статус державних службовців, проаналізувавши Закон України “Про державну службу”. При вивченні питання стосовно адміністративної відповідальності слід звернути увагу на особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх.

Контрольні питання

1. Що таке управління та які його види вам відомі?
2. Які методи державного управління вам відомі?
3. Які органи держави мають повноваження у сфері державного управління?
4. Які риси державного управління вам відомі?
5. Хто такі державні службовці?

Теми рефератів

1. Підстава для притягнення до адміністративної відповідальності.
2. Адміністративні правовідносини.
3. Методи державного управління.
4. Порядок накладення адміністративних стягнень.
5. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.
6. Державна служба в Україні.
1. Правове регулювання права власності в Україні.
2. Способи забезпечення виконання цивільно-правових зобов'язань.

3. Договір купівлі-продажу у роздрібній торгівлі.
4. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання зобов'язань у цивільному праві.
5. Правове регулювання авторського та суміжних прав.
6. Господарський договір як різновид цивільно-правового договору.
7. Юридичні особи як суб'єкти цивільно-правових відносин.
8. Правове регулювання орендних відносин в Україні.
9. Спадкування у цивільному праві.
10. Загальна характеристика Господарського кодексу України.

Семінар 4

Тема: Основи аграрного права України

Питання для обговорення

1. Поняття, види і особливості аграрних правовідносин.
2. Виникнення, зміна і припинення аграрних правовідносин.
3. Взаємозв'язок аграрних правовідносин з цивільно-правовими, трудовими, земельними, фінансово-кредитними, управлінськими та іншими правовідносинами.

Завдання для самостійної роботи:

1. Виокремити особливості аграрних відносин.
2. Класифікуйте аграрні правовідносини.
3. Розкрийте сутність внутрішніх аграрних правовідносин.
4. Які функції виконують зовнішні аграрні правовідносини?
5. Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сільському виробництві.
6. Матеріальна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств.
7. Адміністративна відповідальність за порушення у сільському господарстві.
8. Дайте визначення поняття юридичної відповідальності.
9. Назвіть умови для настання дисциплінарної відповідальності.
10. Назвіть підстави застосування матеріальної відповідальності.
11. Назвіть норми, які передбачають відшкодування майнової шкоди.
12. Назвіть види адміністративної відповідальності за правопорушення у сільському господарстві.

При підготовці до даного семінарського заняття здобувач освіти необхідно пам'ятати, що основна особливість аграрних відносин полягає в тому, що вони не є цілісними, а представляють органічний комплекс земельних, майнових, трудових, організаційно-управлінських відносин.

Враховуючи цю особливість аграрних правовідносин, слід показати їх взаємозв'язок з іншими відносинами, розкрити підстави виникнення і припинення. Готуючись до цього семінарського заняття, здобувачу освіти необхідно розглянути особливості основних видів юридичної відповідальності.

Семінар 5

Тема: Основи екологічного права України

Питання для обговорення

1. Міжнародно-правове забезпечення глобальної екологічної безпеки
2. Аспекти громадського управління в сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів.
3. Компетенція органів місцевого самоврядування в сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів.
4. Система і компетенція органів державного управління в сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів.
5. Основних функцій управління в сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів.

Мета заняття – вивчення цілей, завдань та інструментів міжнародно-правового забезпечення глобальної екологічної безпеки. Під час заняття: - дається визначення норм та принципів регулювання міжнародно-правового забезпечення глобальної екологічної безпеки; - вивчаються особливості інституційного та функціонально-правового забезпечення екологічної безпеки у межах ООН, Ради Європи та на рівні окремих регіонів; - пояснюється застосування механізмів міжнародної відповідальності як засобу забезпечення глобальної екологічної безпеки.

Правові засади управління в сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів Мета заняття – вивчення поняття, змісту та видів управління у сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів.

Семінар 6

Тема: Законодавство України у сфері громадського харчування та торгівлі.

Питання для обговорення

1. Громадське харчування: терміни та визначення.
2. Заклади ресторанного господарства, класифікація.
3. Закон України «Про захист прав споживачів».
4. Правила роздрібної торгівлі продовольчими товарами.
5. Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарами.
6. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».
7. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг / Верховна Рада України Закон від 06.07.1995 № 265/95-ВР.
8. Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

Мета заняття - перевірити знання у галузі харчового законодавства, у сфері торгівлі та надання послуг України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 3 - 4. – Ст. 27.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №№ 40 - 44. – Ст. 356.
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 18. - Ст. 144.
5. Закон України від 17 липня 1997 р. «Про сільськогосподарську кооперацію» // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 39. – Ст. 261.
6. Закон України від 18 січня 2001 р. «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001 - 2004 років» // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 11. - Ст. 52.
7. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії 28 червня 1996 року. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 25. - Ст. 131.
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. - № 51.
10. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40 - 44. - Ст. 356.
11. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. -- додаток до № 50. - Ст. 375.
- 12.2. Декларація Ріо-де-Жанейро щодо навколишнього середовища та розвитку від 14 червня 1992 року.
- 13.3. Стокгольмська декларація (щодо питань навколишнього середовища) від 16 червня 1972 року.
- 14.4. Конвенція по морському праву от 30 апреля 1982 года.
- 15.5. Конвенція про доступ до інформації і участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, від 25 червня 1998 року.
7. Конвенція про цивільну відповідальність за ядерну шкоду в ред. Від 12 вересня 1997 року.
8. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів від 2 лютого 1971 року.
9. Водний кодекс України від 6 червня 1995 року.
10. Гірничий закон України від 6 жовтня 1999 року.
11. Господарський кодекс України.
12. Господарський процесуальний кодекс України.
13. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року.
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
15. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 року.
16. Кримінальний кодекс України.
17. Лісовий кодекс України.

18. Закон України Про використан ня ядерної енергії та радіаційну безпеку від 8 лютого 1995 року. Закон України Про екологічний аудит від 24 червня 2004 року.
- 16.21. Закон України Про екологічну експертизу від 9 лютого 1995 року.
- 17.22. Закон України Про екологічну мережу України від 24 червня 2004 року.
- 18.23. Закон України Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру від 8 червня 2000 року.

Методичні рекомендації для виконання семінарських робіт з дисципліни «Основи правознавства» [Текст]: метод. видання для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузь знань 13 механічна інженерія. 133 Галузеве машинобудування денної форми навчання / уклад. Р.М. Мельник. – Любешів: ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ», 2023 – 14 с.

Комп'ютерний набір і верстка : Р. М. Мельник

Редактор: Р.М.Мельник

Підп. до друку _____ 2023 р. Формат А4.
Папір офіс. Гарн.Таймс. Умов.друк.арк. 3,5
Обл.вид.арк. 3,4. Тираж 15 прим. Зам. _____

Редакційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75
Друк – РВВ ЛНТУ